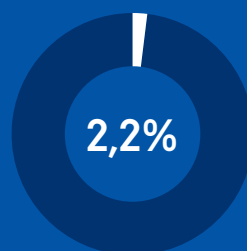

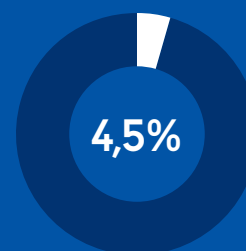
FINANTS- JA KINDLUSTUS

Viiruskriisi tuules annavad järjest enam tooni *online* teenused. Traditsioonilise panganduse kõrvale kerkivad finantstehnoloogia ärid on viiruskriisis leidnud uusi kasutajaid ja laiendavad turuosa, sh nende ettevõtete arvelt, keda traditsioonilised pangad ei kata. Pikaajaliselt madalad intressid toovad kaasa nõudlikumad ootused riskide juhtimisele. Kindlustussektori olukord sõltub majanduse üldisest käekäigust ning negatiivsete mõjude avaldumine võtab aega. Küberturbe olulisus suureneb koos virtuaalkanalite levikuga ning samavõrd on kasvamas nõudlus küberriskide kindlustuse järele.

OSATÄHTSUS
TÖÖHÖIVES
(2019)

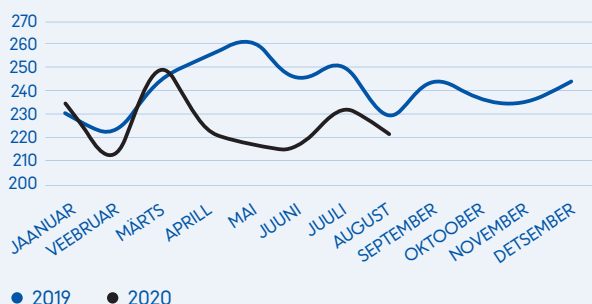

OSATÄHTSUS
LISANDVÄÄRTUSES
(2019)

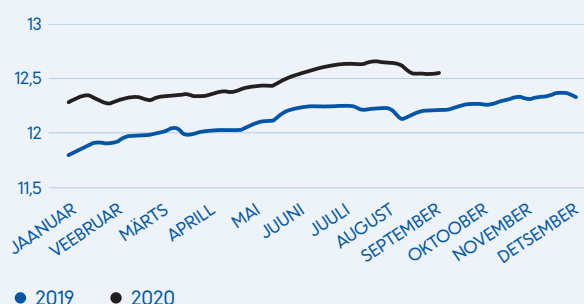
ETTEVÖTETE KUUKÄIVE, 2019-2020

DEKLAREERITUD KÄIVE, MILJONITES EURODES

TÖÖSUHTED KOKKU, 2019-2020

DEKLAREERITUD TÖÖSUHTED, TUHANDETES

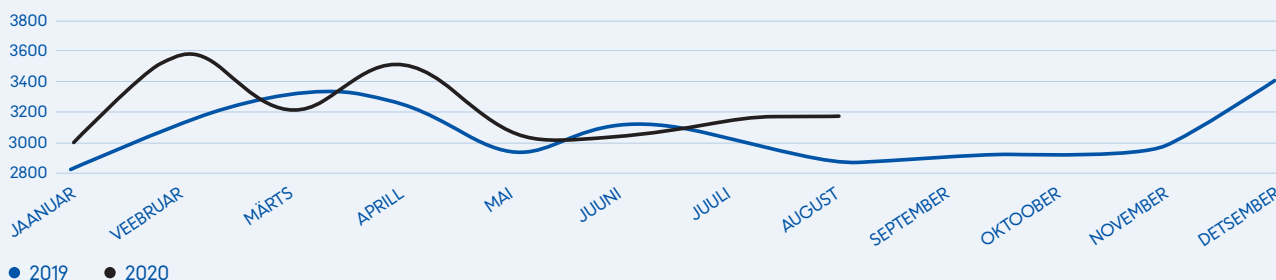

KUUKÄIBE MUUTUS ALLHARUDE KAUPA, 2020 VÕRRELDES 2019. AASTA SAMA KUUGA

HARU / KUU	JAANUAR	VEEBRUAR	MÄRTS	APRILL	MAI	JUUNI	JUULI	AUGUST
FINANTSTEENUSTE OSUTAMINE, V.A KINDLUSTUS JA PENSIONIFONDID	8,5%	3,2%	4,9%	-16,1%	-19,9%	-13,3%	-8,9%	-10,0%
KINDLUSTUS, EDASIKINDLUSTUS JA PENSIONIFONDID, V.A KOHUSTUSLIK SOTSIAALKINDLUSTUS	-22,8%	-39,3%	-7,2%	14,0%	5,5%	0,4%	4,4%	57,5%
FINANTSTEENUSTE JA KINDLUSTUSTE GEVUSE ABITEGEVUSALAD	-3,7%	-7,2%	-18,0%	-3,6%	-17,8%	-13,6%	-14,2%	-39,9%

TÖÖJÕUKULUD TÖÖTAJA KOHTA, 2019-2020

DEKLAREERITUD TÖÖJÕUKULUD ÜHE TÖÖTAJA KOHTA, EUROT

VIIRUSKRIISI MÕJUKANALID

- Ettevõtete riskijulgus ebakindlatel aegadel kadus, investeringud lükati edasi, esitati vähem uusi laenuaotlusi.
- Laenude maksegraafikut soovis muuta suhteliselt väike osa ettevõteteid, sest kriisi puhkedes oli majandus heas seisus ning kriis tabas eelkõige teenussektorit, kus laene on tööstusest vähem.
- Kevadel eluaselaenu turg hangus; pangad asusid maksepuhkustega toetama inimesi, kes võinuks sattuda raskustesse laenu tagasi maksmisega.
- Reisi piirangutega kadus ära vajadus reisikindlustuse järele, mistõttu reisikindlustusele keskendunud ettevõtete jaoks on mõju olnud suur.
- Kevadel, viiruse esimese laine tipul vähenes liiklussagedus pea poole võrra ning kahanes ka liiklusõnnetuste arv – kindlustusettevõtete jaoks tähendas see oodatust väiksemaid kulusid.
- Märgatavalt vähenenud uute autode müük tähendas tegevusmahtude langust uute liisingsõidukite kindlustamisega tegelevate ettevõtete jaoks.
- Elukindlustusseltside tegevust ja mahte kriisi oluliselt ei mõjutanud, pigem huvi selle teenuse vastu kasvas.
- Välisrõõmu kättesaamatus tekitas sektorile probleeme spetsiifilise ekspertiisi leidmisega, mida Eestis piisavalt pole, näiteks varade juhtimine (*treasury*), operatsiooniriskid, järelevalve (*compliance*), IT.

STRATEEGIAD KRIISI ÜLEELAMISEKS JA TULEVIKUKS

- Veebipõhiste kanalite kiire arendamine. Suleti füüsilisi kontoreid.
- Kiire kohandamine muutunud oludega – hoiti kulud kontrolli all ja üritati säilitada olemasolevate klientidega häid suhteid.
- Töö ümberkorraldamine ja inimeste suunamine kaugtööle, et kaitsta oma töötajaid viirusriski eest.

TEGURID, MILLE OSAS VALITSEB TULEVIKUS SUUR EBAKINDLUS

Poliitiline ebastabiilsus

Epidemioloogiline olukord

Muutused inimeste tarbimiskäitumises

VÕIMENDUNUD TRENDIDEGA SEOTUD ÄRIVÕIMALUSED JA RISKID

Teenuste digitaliseerimine – viiruskriisi kiirendas üleminekut *online* teenindamisele. Enamik teenuseid olid juba eelnevalt kolinud digikanalitesse, aga näiteks kaubanduskeskustes olid veel kindlustuse müügiboksid. Klientide füüsiline teenindamine ilmselt ei taastugi viiruskriisi eelses mahus.

Kaugtöö esiletõus – enne kriisi oli kaugtöö pigem erandlik, kuid kriis on näidanud, et virtuaalne keskkond, milles tegevus toimub, on elujõuline. Kaugtööga kaasnenud negatiivseteks tagajärgedeks oli mõningate arendustegevuste pidurdumine. Kaugtöö tegemine ja juhtimine nõuab uusi oskusi.

Küberturve – kaugtöö ja virtuaalteenused tähendavad, et küberturve on senisest olulisem. Kontaktivaba majandus on toonud kaasa kasvava nõudluse küberriskide kindlustuse vastu.

Finantstehnoloogia äride esiletõus – traditsioonilise panganduse kõrvale kerkivad finantstehnoloogia ettevõtted on viiruskriisis leidnud uusi kasutajaid, laiendavad turuosa, sh nende inimeste ja ettevõtete arvelt, keda traditsioonilised pangad ei kata. Uusi võimalusi võivad pakkuda nt asjade interneti (IoT) areng ja kontaktivabad maksed – näiteks võrku ühendatud autod lubavad tarbijatel tasuta kütuse või toidu eest ilma sularaha või muud potentsiaalselt nakkusohtliku pinda puutumata.

Madalad intressid pikaajaliselt – toovad kaasa teistsugused ootused riskide juhtimisele. Investorite riskiisu kasvab, seega tuleb riskide hindamist muuta rangemaks. Oluline on tagada, et eraisikute säästus ei läheks liiga riskantsetesse investeringutesse.

Rohepööre – järjest rohkem kapitali otsib rohemajanduse projekte. Roheinvesteeringud ja nendeks antavad laenud vajavad eelnevalt regulatsioone – taksonoomiat, mis on ja mis ei ole roheline. Tekib vajadus ka spetsiifiliste riskimudelite järele.

SEKTORI ETTEPANEKUD RIIGI TEGEVUSEKS, ET TOETADA ETTEVÕTETE PIKAAJALIST KONKURENTSIVÕIMET

- Stabiilse majanduskeskkonna tagamine.
- Rohkem pöörata majanduspoliitiliste valikute puhul tähelepanu pikaajalisele perspektiivile (4+ aastat)
- Rohkem koostööd sektori ettevõtetega - kuulata ja arvestada ettevõtetega enne otsuste tegemist.
- Rohkem vaba turumajandust ja väiksemat riigi sekkumist.

“ Üldiselt kindlustus on väga kriisikindel majandustegevus.